

УДК 336.2: 338.2

Хаустова В.В., аспірантка
ДННУ «Академія фінансового управління»

ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ – СТРАТЕГІЧНИЙ ВАЖЕЛЬ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Перехід на відновлювані джерела енергії є обов'язковим для вирішення багатогранних проблем, пов'язаних зі зміною клімату, енергетичною безпекою та економічною стійкістю. У зв'язку з цим фіскальне регулювання постає як стратегічний важіль для управління розвитком і розповсюдженням відновлюваних джерел енергії.

Фіскальне регулювання може відігравати ключову роль у розвитку відновлюваної енергетики, створюючи сприятливе середовище для зростання ринку електроенергії, інвестицій в розвиток відновлювальних джерел енергії та інновацій. За своєю суттю фіскальне регулювання охоплює різні заходи, включаючи зміни податкового навантаження, субсидії та фінансові стимули, призначені для сприяння розвитку відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, вітрова, гідро- та біоенергія.

Вплив фіскального регулювання на інвестиції у відновлювану енергетику є глибоким, про що свідчить значний приплив капіталу, який може створити така політика. Фіскальні інструменти, зокрема податкові пільги та субсидії, відіграють важливу роль у залученні приватних інвестицій шляхом зменшення ризиків, пов'язаних з проектами відновлюваної енергетики.

Фіскальне регулювання може створити сприятливе середовище, яке спонукатиме як вітчизняних, так і іноземних інвесторів виділяти кошти на проекти відновлюваної енергетики. Наприклад, запровадження «зелених тарифів» дозволяє виробникам відновлюваної енергії продавати свою електроенергію за вищою ціною, забезпечуючи повернення інвестицій [1]. Цей механізм не тільки залучає венчурний капітал, але й сприяє інноваціям у відновлюваних технологіях. Надаючи чіткі фінансові стимули, уряд може стимулювати зацікавленість і збільшити потоки капіталу на ринок відновлюваної енергії, що є життєво важливим для досягнення цілей сталого розвитку.

Податкова політика, що підтримує ініціативи щодо розвитку відновлюваної енергетики, ще більше підвищує життєздатність таких проектів [2]. Податкові пільги, зменшення та взагалі звільнення від сплати податків можуть значно зменшити фінансовий тягар для компаній, які займаються виробництвом енергії з відновлюваних джерел. Наприклад, багато юрисдикцій пропонують податкові пільги на інвестиції, які дозволяють інвесторам повернути відсоток своїх інвестицій у відновлювані технології, що робить ці проекти більш привабливими з фінансової точки зору. Крім того, сприятливий режим оподаткування для обладнання, що використовує відновлювані джерела енергії, може знизити експлуатаційні витрати, полегшуючи підприємствам перехід на більш чисті джерела енергії. Ефективна фіскальна політика не тільки стимулює інвестиції, але й узгоджує економічне зростання з екологічною стійкістю.

Незважаючи на очевидні переваги фіскального регулювання у просуванні відновлюваної енергетики, деякі проблеми та обмеження перешкоджають його ефективності. Одним із значних занепокоєнь є потенційна неефективність реалізації

фіскальної політики, яка може призвести до небажаних наслідків, таких як спотворення ринку або залежність від субсидій, які є економічно невиправданими. Крім того, політичний ландшафт часто створює перешкоди для ефективного регулювання, оскільки зміна урядових пріоритетів і зміни в управлінні можуть призвести до нестабільності фіскальних стимулів.

Крім того, стійкість фіскальних стимулів викликає питання щодо їх майбутньої життєздатності в енергетичному ландшафті, що швидко розвивається і змінюється. У міру того, як технології відновлюваної енергетики розвиваються та стають більш конкурентоспроможними, зростає дискурс про необхідність поступового скасування субсидій і покладання на ринкові механізми. Таким чином, незважаючи на те, що фіскальне регулювання залишається критично важливим інструментом для просування відновлюваної енергетики, його необхідно ретельно розробляти та періодично переглядати, щоб забезпечити його ефективність і відповідність довгостроковим цілям сталого розвитку та економічного розвитку країни.

Отже, фіскальне регулювання є стратегічним важелем для управління розвитком відновлюваної енергетики, суттєво впливаючи на інвестиційні потоки та формуючи ринкові умови. За допомогою різних фіскальних інструментів уряди можуть створити середовище, сприятливе для інновацій і зростання в секторі відновлюваної енергії. В деяких випадках фіскальне регулювання розвитком енергетики, може виступати чи не єдино можливим важелем управління цим розвитком і тому відігравати стратегічну роль. Проте виклики, пов'язані з впровадженням фіскальної політики, політичною динамікою та сталістю стимулів, підкреслюють потребу в тонкій та адаптивній нормативній базі. Оскільки світова спільнота прагне переходу до більш стійкого енергетичного майбутнього, роль фіскального регулювання, безсумнівно, залишатиметься центральною, що вимагатиме постійного аналізу та реформування, щоб забезпечити його ефективність у стимулюванні розвитку відновлюваної енергетики. Зрештою, збалансований підхід, який враховує як безпосередні переваги фіскальних стимулів, так і довгострокові цілі сталого розвитку, матиме вирішальне значення для подолання складнощів регулювання розвитку енергетики у 21 столітті.

Список використаних джерел:

1. Пудичева Г.О. Фінансування проектів з відновлюваної енергетики в Україні. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2020. Том 4. Випуск 35. С. 459-465. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222480>
2. Кузьміна М.М. Форми інвестування у відновлювальну енергетику. *Економічна теорія та право*. 2017. № 2 (29). С. 112-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2017_2_25